SVOBODA СВОБОДА

UKRAINIAN DAILY **УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК**

Пам'ятаймо про Україну!

VOL. CI. No. 76. JERSEY CITY and NEW YORK. FRIDAY, APRIL 22, 1994. CENTS 25 ЦЕНТІВ ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК. П'ЯТНИЦЯ, 22-го КВІТНЯ 1994. Ч. 76. РІК СІ.

ЗАКІНЧИЛИСЯ 5-ТІ ВСЕУКРАЇНСЬКІ ЗБОРИ РУХУ

Київ (УНІАР). — Тут 15—17-го квітня відбувся другий етап 5-их Всеукраїнських зборів Народного Руху України. Як сказав у звітній доповіді голова НРУ Вячеслав Чорновіл, „роз'єднаність демократичних сил не дала їм змоги перемогти у виборах". Крім того, вважає Чорновіл, орієнтація громадян України змістилася в бік радикалізму. Проте новий парлямент матиме дві сильні фракції — комуністичну і рухівську.

З огляду на це, Рух має намір стати консолідуючим осередком національно-демократичних сил у Верховній Раді України.

Заступник голови НРУ Олександер Лавринович сказав, що всім політичним угрупуванням України демократичного і національно-патріотичного спрямування бракує досвіду та високого рівня організації, щоб ефективно змагатися з урядовими та післякомуністичними структурами. Лавринович закликав усі демократичні сили підтримати Рух, „як єдину на сьогоднішній час силу, що може протистояти КПУ та має дійсні шанси змінити життя нашої країни на краще".

В Ухвалі про підсумки виборів до Верховної Ради України делеґати з'їзду доручили голові НРУ В. Чорноволові та членам центрального проводу НРУ О. Лавриновичу, Лесеві Танюкові, Іванові Зайцю, Юрієві Костенкові організаційно оформити фракцію Руху в новообраній Верховній Раді, підготувати положення про цю фракцію і створити бльок демократичних сил у парляменті й винести на розгляд цього бльоку пропозиції щодо структури і порядку праці парляменту, комісій, керівництва Верховної Ради і Уряду. Крайовим організаціям Руху рекомендовано розпочати висунення кандидатів на третю туру виборів депутатів до парляменту.

Делеґати з'їзду внесли зміни до статуту, спрямовані на зміцнення партійної дисципліни та виведення партії на такий організаційний рівень, який би дав можливість уникнути в майбутньому помилок, допущених під час останньої передвиборчої кампанії та виборів до Верховної Ради. Ухвалено рішення утриматися від висування кандидатури на пост Президента від Народного Руху. На думку В. Чорновола, „таке висунення у нинішніх умовах лише зашкодить інтересам України, оскільки рухівський кандидат навряд чи зможе відібрати голоси у Леоніда Кучми та Олександра Мороза". Головним завданням Руху Чорновіл вважає: не пропустити кандидатів на Президента імперських та комуністичних сил.

Учасники зборів обрали новий склад Центрального проводу НРУ: голова НРУ — В. Чорновіл; перший заступник голови НРУ — О. Лавринович; заступник голови НРУ у справах аґітації та преси — Олена Бондаренко; заступник голови НРУ для праці з молоддю, підприємцями, науковцями та освітянами — Роберт Карташов; заступник з організаційної праці та фінансового і правного забезпечення — Михайло Бойчишин. До Центрального проводу НРУ увійшло 23 особи, серед яких є також Іван Заєць, Сергій Одарич, Лесь Танюк і інші.

Делеґати ухвалили заяву щодо викрадення голови Секретаріяту НРУ Михайла Бойчишина, про долю якого досі нічого не відомо, та, у зв'язку з цим, звернення до секретаріяту Міжнародної Амнестії. В документах йдеться про необхідність створення парляментарної комісії для розслідування справи зникнення М. Бойчишина та висловлено категоричний протест проти таких метод політичної боротьби.

ЛЕКЦІЇ ІМ. СВ. П. В. І М. ПЕТРИШИНИХ

Бостон, Масс. — Український Науковий Інститут Гарвардського Університету влаштовує інавґураційну меморіяльну лекцію з циклю лекцій ім. Василя і Марії Петришиних, яка відбудеться у вівторок, 26-го квітня, в конференційному кабінеті, нижчий ярус Центру европейських студій, 27 Кіркленд вул. Початок о год. 4-ій по полудні. Перший лектор — д-р Марта Богачевська-Хом'як, тема лекції — „Політичні спільноти й ґендерні ідеології в сучасній Україні".

ВСТАНОВЛЕНО НОВІ ПРАВИЛА МІЖНАРОДНОЇ ТОРГІВЛІ

Київ (УНІАР). — Тут 17-го квітня офіційні засоби інформації повідомили, що Україні доведеться рахуватися з новими правилами у зовнішній торгівлі. Ці правила закладені у світовому торговому договорі, підготовленому експертами під час уруґвайського обговорення Генерального акту торгівлі і тарифів (ҐАТТ) та затвердженому в Марокко на зустрічі міністрів торгівлі, закордонних справ та сільського господарства 125-ох країн світу.

Учасники договору мають скасувати більшу частину імпортних тарифів та створити економічні можливості для торгівлі із закордонними партнерами, зробивши власні ринки відкритими.

Україна може втратити значні валютні прибутки через протекціонізм західніх держав та небажання допустити на свої ринки продукцію українських підприємств. Кілька держав Европи та ЗСА вже запровадили справи проти дампінґу українськими підприємствами. Українські фахівці розцінюють це, як „скоординований курс проти України, спрямований на підрив її експортних можливостей".

Кабінет Міністрів України видав постанову про рівень торговельної та постачальної націнки на легкі автомобілі українського виробництва під час продажу кінцевому споживачеві. Тепер, незалежно від числа разів перепродажу, націнка складатиме 10 відсотків від ціни виробника. Раніше націнки сягали 55 відс. Націнка розрахована переважно на оплату транспортування автомобілів від виробника до споживача. Цей рівень націнок реґулюватиметься за погодженням торговельної і постачальницької сторін. Кабінет Міністрів розраховує, що ці нововведення стимулюватимуть продаж автомобілів українського виробництва. Постанова набирає чинности з 25-го квітня.

О. Мороза висунено кандидатом на Президента

Київ (УНІАР). — Тут 16-го квітня відбувся четвертий позачерговий з'їзд Соціялістичної Партії України. Учасники з'їзду проаналізували результати виборів до українського парляменту і визначили стратегію соціялістів на майбутніх президентських виборах. У з'їзді взяли участь 336 делеґатів, які зауважили, що їхню партію в парляменті представлятимуть 14 депутатів.

На думку делеґатів з'їзду новий парлямент буде працездатним, але конституційних рішень не ухвалить. Це соціялісти оцінюють позитивно, бо вважають, що нинішня конституція містить певні соціяльні ґарантії для громадян України. Неґативним соціялісти вважають недостатній вплив нового парляменту на Президента України, вони незадоволені, що Президент „має надто багато уповноважень".

Кандидатом на становище Президента України від Соціялістичної Партії одноголосно висунутий голова партії Олександер Мороз. Учасники з'їзду СПУ ухвалили звернення до громадян України із закликом не вважати їх крайньо лівими. Вони себе вважають партією лівого центру.

„Ню Йорк Таймс" остерігає

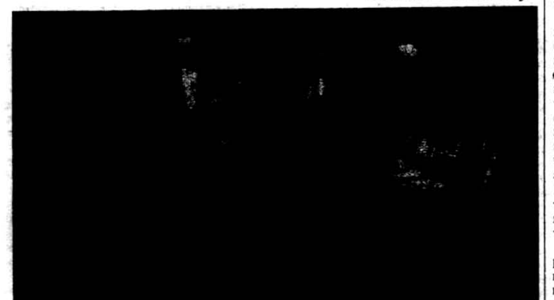
Джерзі Ситі, Н. Дж. — У щоденнику „Ню Йорк Таймс" з вівтірка, 19-го квітня, знову появилася редакційна стаття на тему України — у цьому випадку про вибори в Україні.

На самому початку сказано, що українські виборці заперечили різного роду передбачення політичних аналітиків, що вибори не відбудуться, бо нарід є у глибокій апатії. Дальше обговорюється висліди виборів з підкреслинням, що результати виборів можуть ще більше поділити Україну на схід і захід, пояснюючи, що захід намагається нав'язати тісніші стосунки з Европою, а схід говорить про злуку з Росією. Крім того висвітлюється і нову проблему новообраної Верховної Ради — нові депутати, про яких ніхто не може ґарантувати в яку сторону вони будуть прямувати. Зазначується і те, що політична і економічна нестабільність в Україні робить Росію набагато більш приманливою, зокрема для тих понад 12 міл. росіян, що живуть в Україні.

Закінчується стаття твердженням, що в дійсності вибори, крім згаданого, нічого нового не принесли. Леонід Кучма, який уникав національних питань і нібито намагався вводити реформи, не здобув великої кількости місць. Не вийшов переможцем і Леонід Кравчук, Президент України, який здорово торгувався з Москвою і ЗСА про заплату та допомогу у ліквідуванні ядерного арсеналу на території України.

Результати виборів в Україні для Вашінґтону, який настоює на тому, щоб якнайскорше Україна віддала ядерну зброю та розпочала економічні реформи та для сусідів, що уважають Україну заборолом від Росії, можуть бути дещо турбуючі. Для декого в Москві вони можуть бути заохотою робити ще більше замішання. Але редакційна стаття остерігає, що будь-яке захитування незалежности України може бути неприятливим для інших країн.

Дітройтська Округа відзначить 100-літній ювілей УНСоюзу

Члени Ювілейного комітету 100-ліття УНС у Дітройті (сидять, зліва): С. Федик, Й. Постоловський, О. Бігун, Р. Лазарчук, голова — д-р О. Серафин, І. Прийма, У. Марущак, С. Віхар; (стоять, зліва): З. Василькевич, д-р А. Слюсарчук, Ю Руб і Я. Базюк

Дітройт (З. Василькевич). — У звязку із 100-літнім ювілеєм Українського Народного Союзу українські громади на терені Америки і Канади відзначують рідкісний ювілей цієї матірної організації. УНСоюз — це унікальна організація, яка завдяки розумній господарці і втропному проводові стала найбільшою українською установою у діяспорі, маючи около 70,000 членів і около 100 міл. майна. УНСоюз є також видавцем щоденника „Свобода", англомовного „Українського Тижневика" і журналу для дітей „Веселка".

Дітройтська Округа УНС нараховує около 2,100 чле-

(Закінчення на стор. 3)

Ізраїльська влада заарештувала 500 палестинців

Єрусалим, Ізраїль. — В ніч з понеділка на вівторок, 19-го квітня, ізраїльські військовики заарештували 300 активних членів радикальної палестинської організації Гамас у смузі Гази і 200 — на західньому березі Йордану. Представник армії полковник Ранаан Ґіссін в інтерв'ю для аґентства Ассошієйтед Пресс висказав, що метою цієї акції було знищення структури і бойових осередків Гамасу, щоб унеможливити його терористичну діяльність.

Більшість заарештованих — це молоді люди у віці до 20 років, які твердо вірять, що їм призначено загинути у „священній битві" з жидами.

Палестинські джерела підтвердили, що серед заарештованих є один з найбільш авторитетних палестинських політиків, голова мусулманського суду Тайсір Тамімі, який в останній час очолював найбільші демонстрації протесту. Разом з тим лідери Палестинської визвольної організації на контрольованих територіях висловлюють сумнів у доцільності цієї ізраїльської операції, оскільки більшість бойовиків Гамасу залишилися на волі, або ще до облави встигли втекти до Єгипту.

У СВІТІ

У ВИСЛІДІ ВИБУХУ замінованого авта в Ливані загинув Н. Гайдер, один з керівників руху Амаль. Він очолював бойові формації цієї просирійської шіїтської організації, які діють у південному Ливані, в районі міста Набатії. Покищо жодна з терористичних груп не взяла на себе відповідальности за злочин.

КАМБОДЖІЙСЬКІ „червоні хмери" відбули втрачену ними в кінці березня цього року головну базу Пайлін у провінції Баттамбанг, поблизу кордону з Таіляндом. Наступ добре вишколених „червоних хмерів" був такий сильний, що урядові війська відступили, залишивши на полі бою свої гармати і танки.

МІНІСТЕР СІЛЬСЬКОГО господарства Франції Дан Пюеш гостро засудив дії еспанських риболовів. Ціла фльотилія еспанських травлерів, до 60 кораблів, напала на французькі човни, залоги яких виловлювали анчоуси. Еспанці обілляли французькі кораблі бензиною і підпалили, в такий варварський спосіб висловлюючи свій протест проти рішення французького уряду, який дозволив своїм риболовам порушити існуючу французько-еспанську угоду в цій ділянці.

У ПРОЦЕСІ СПІЛЬНОЇ акції, в якій брали участь правоохоронні органи Німеччини, Австрії, Швайцарії і Бельгії, вдалося зліквідувати велику мережу наркомафії, пов'язану з колюмбійським підпільним картелем. Заарештовано 24 членів мафії, відібрано сотні кілограмів кокаїни. У Бельгії, де викрито головне бюро банди, крім 80 кілограмів кокаїни, знайдено багато зброї — десятки автоматів і навіть протитанкові ракети.

У ФРАНЦІЇ НАЙБІЛЬШ популярною формою туризму стають подорожі у країни Східньої Европи, особливо у Словаччину, Польщу і Україну. Недільна паризька газета „Журналь дю Діманш" вмістила відгуки туристів, котрі повернулися з цих країн. Один із них сказав: „У З'єднані Стейти ми їдемо, щоб натішитися краєвидами, а в країни Східньої Европи, — щоб зустріти живу душу".

В КИТАЇ РОЗПОВСЮДЖУЮТЬСЯ чутки про хворобу Денґ Шіяопінґа, з яким пов'язують успіх економічних реформ у країні. День Нань, дочка патріярха сучасної китайської політики, сказала цими днями у Пекіні, що її батько цілком здоровий і пильно спостерігає за здійсненням плянів економічного і соціяльного розвитку Китаю.

У КНИГАРНЯХ чеського міста Тепліце з великим успіхом продається книжка Адольфа Гітлера „Майн Кампф". Перший її тираж розійшовся буквально за один день, тепер видавництво „Діялог" готує додатковий, це масовіший тираж. Спостерігачі підкреслюють, що спогадами фюрера зачитуються переважно молоді люди, особливо в тих районах, де тепер панує економічний спад.

ІРАНСЬКЕ ІНФОРМАЦІЙНЕ аґентство ІРНА, покликуючись на заяву президента Сирії Гафеза Ассада, зроблену ним під час зустрічі в Дамаску з головою іранського парляменту, повідомляє, що Сирія не прийме миру з Ізраїлем, „навіть коли сирійсько-ізраїльські переговори триватимуть десятки років". Згідно з опінією аґентства, президент Г. Ассад стверджує, що діялог з Ізраїлем „не дав ніяких вислідів" і Сирія не має надії на успіх у майбутньому.

УРЯД АБХАЗІЇ оприлюднив заяву, в якій вимагає, щоб озброєні грузинські групи в Нодорській ущелині негайно припинили опір і склали зброю. Абхазька сторона запевняє, що за процесом добровільного роззброєння будуть спостерігати представники ООН і всім „грузинським бандитам" ґарантовано збереження життя. В інакшому разі абхазька влада вдасться до насильства, яке закінчиться цілковитим знищенням осередків грузинського опору.

ПОВЕДІНКА НОВОГО посадника турецького міста Стамбулю Таіба Ердогана стала предметом спеціяльного судового процесу. Посадника звинувачують у неповазі до пам'яті засновника турецької держави Ататюрка. Відкриваючи першу сесію нового міського віча, Т. Ердоган, за яким стоять фундаменталістські мусулманські сили, замість проголосити традиційну хвилину мовчання на честь Ататюрка, почав відразу з читання Корану, священної книги мусулман. Якщо суд визнає стамбульського посадника винним, йому загрожує тюремне ув'язнення від одного до чотирьох років. Турецькі фундаменталісти зневажають Ататюрка за те, що він здійснив у мусулманській країні цілий ряд світських реформ. Крім того, ісламісти впевняють, що „хвилина мовчання" — це тільки християнський, а не загальнолюдський звичай.

ПРЕЗИДЕНТ Б. КЛІНТОН МІНЯЄ НАСТАНОВУ

Вашінґтон. — Президент ЗСА Билл Клінтон звернувся до своїх співгромадян, Росії та европейських союзників з проханням підтримати його новий плян поширення військових дій НАТО, щоб зупинити бої у Боснії і Герцеґовині.

Через настирливість боснійських сербів і безперервне обстрілювання Ґоражди, міста, що його Організація Об'єднаних Націй обрала одним із „безпечних місць", президент Клінтон змінив свою настанову. Він уважає, що настала пора щоб ЗСА і їх союзники почали вимагати від боснійських сербів „багато вищої ціни" за їхні безперервні жорстокості. Виступаючи на пресовій конференції в середу, 20-го квітня, Б. Клінтон підкреслив, „що саме бомбардування НАТО не перешкодить дальшій нахабності сербів і не зупинить їх агресивности", але може відібрати їм охоту обстрілювати міста названі „місцями безпеки" безкарно.

Урядові чинники сподіються, що европейські союзники та Росія приймуть нові пропозиції президента Клінтона. Плян пропонує поширити дію НАТО також на чотири інші „місця безпеки" — Сребреніцу, Тузлу, Зепу і Бігачі.

Ливан зірвав дипломатичні зв'язки з Іраком

Бейрут. — У вівторок, 19-го квітня, ливанський уряд прийняв рішення припинити всі дипломатичні зв'язки з Іраком — у зв'язку з убивством на ливанській території чільного представника іракської опозиції Талеба Сугейля Таміні, члена керівництва Ради вільного Іраку. Працівники іракської амбасади в Ливані Мохаммед Казем і Галед Галф визнали себе винними у злочині і засвідчили, що ними керувала іракська розвідка. Третій учасник атентату, Гаді Гасан, також громадянин Іраку, переховується у будинку іракської амбасади у Бейруті. Ливанські жандарми вже декілька днів тримають амбасаду в облозі.

Іракська влада відмовилася позбавити амбасадорів-вбивць дипломатичної недоторканости і вимагає негайного звільнення заарештованих. Тим часом ливанські сили безпеки викрили цілу підпільну аґентурну мережу іракської розвідки в країні — саме ця обставина змусила ливанський уряд припинити всі контакти з Іраком. В найближчі дні амбасаду Іраку в Бейруті буде закрито, іракські дипломати, крім злочинців, залишать країну.

Спостерігачі висловлюють занепокоєння долею 12,000 ливанців, які працюють в Іраку.

ПРОПАМ'ЯТНИЙ ДЕНЬ ЧОРНОБИЛЯ

Трентон, Н. Дж. — Тут у вівторок, 26-го квітня, в будинку асамблеї стейту Ню Джерзі губернатор Крістін Тодд-Вітман проголосить пром'ятний день катастрофи в Чорнобилі. Початок церемонії, яка буде відкрита для широкої публіки — о год. 1:30 по полудні. У справі інформацій слід звертатися до Юрія Мізюка тел.: (609) 394-4824.

В АМЕРИЦІ

У ЗСА НА ОФІЦІЙНИХ відвідинах перебуває начальник генерального штабу Збройних Сил України Анатоль Лопата. У перебігу його відвідин ген. А. Лопата відбув зустріч з керівництвом військової академії ЗСА у Вест Пойнт і також з кадетами-слухачами академії.

Д-Р ФРЕД ПЛАМ, головний невролог нюйоркської лікарні медичного центру Корнелл сказав кореспондентам засобів масової інформації, що стан здоров'я 81-річного колишнього президента ЗСА Ричарда Ніксона погіршився. Лікарі уважають його стан небезпечним. Після крововиливу у мозок в понеділок, 18-го квітня, колишній президент ЗСА Р. Ніксон втратив мову та потерпів параліч правої сторони.

У ВІВТОРОК, 19-ГО КВІТНЯ, Верховний суд ЗСА зробив революційне рішення коли йдеться про вибір можливих кандидатів до лави присяжних у судах країни. Вирішено, що запевнення Конституцією ЗСА однакових прав оборони не дозволяє на те, щоб виключати від служби у лаві присяжних осіб виключно на статевій базі. Голосами 6 до 3 та поясненням цього рішення суддею Геррі Блекмуном Верховний суд тільки поширив своє рішення з-перед восьми років, де йшлося про виключення кандидатів з лави присяжних на базі расового походження.

ТОРГОВЕЛЬНИЙ ДЕФІЦИТ ЗСА в лютому значно збільшився, дійшовши до досі найвищого стану за останніх шість років. ЗСА з відродженням своєї економіки були добрим покупцем товарів по цілому світі, але їхні торговельні партнери купляли значно менше американських товарів. Департамент торгівлі звітує, що дефіцит збільшився до 9.71 біл. дол. у порівнянні з січнем коли було тільки 6.64 біл. дол. Ця чимраз більша торговельна незбалянсованість ЗСА тільки підкреслює неспроможність Уряду президента Билла Клінтона переконати своїх торговельних партнерів зменшити податки та обнизити відсотки, щоб заохотити своїх покупців до купна, зокрема в таких країнах як Японія, Німеччина та інші країни Західньої Европи.

ПІСЛЯ ШЕСТИГОДИННИХ дискусій про те, чи замішаний у скандальній афері Тейлгук у 1991 році адмірал Френк Келсо має відійти на пенсію з обниженою на дві зірки ранґою. Вкінці у вівторок, 19-го квітня, [illegible], щоб згаданий адмірал закінчив свою [illegible] морську кар'єру з шанобою та [illegible]. Голосами 54 до 43 схвалили сенатори [illegible], який був таки досить схвильований [illegible], що на думку аналітиків [illegible] настанови до таких подій, [illegible] летунській конвенції в Лас [illegible] них керівного начальства. [illegible] голосували проти цього [illegible] партійну приналежність.

SVOBODA СВОБОДА
UKRAINIAN DAILY УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК

FOUNDED 1893

Svoboda (ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays, Mondays, and holydays by the Ukrainian National Association, Inc at 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302

Svoboda: (201) 434-0237 UNA: (201) 451-2200

Бюро УНС у Вашінгтоні
(202) 347-UNAW (202) 347-8631 (факс.)

Postmaster Send adress changes to:
"Svoboda" 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302
Tel (201) 434-0237 (201) 434-0807, (201) 434-3036

Second Class Postage paid at Jersey City, N.J.

Передплата на рік $40.00, на півроку-$22.00, на 3 місяці-$12.00
Для членів УНСоюзу $15.00 річно. За кожну зміну адреси-$1.00
Чеки і "money orders" виставляти на "Svoboda"

Статті і дописи підписані авторами, не мусять відповідати поглядам Редакції. Редакція застерігає собі право в потребі виправляти і скорочувати надіслані матеріали. Незамовлені матеріали повертається тільки тоді, коли автор собі це виразно застеріг, долучивши заадресовану коверту з відповідною поштовою оплатою.
За зміст оголошень Редакція не відповідає

P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Поділ Чорноморської фльоти

На сторінках „Свободи" подано вже вістку, що в минулому тижні відбулася конференція лідерів України і Росії, у зв'язку із з'їздом авторитетних представників членських країн Співдружности Незалежних Держав. Та подія знайшла відгук у всій великій західній пресі, включно з „Ню Йорк Таймсом" з 16-го квітня ц. р. З усього числа 440 одиниць Чорноморської фльоти Україна отримала 20 відс. Росія—80 відс. Чому така диспропорція спитають обурені земляки, готові зразу-же до обвинувачування Леоніда Кравчука, як не у „зраді", то у злегковаженні інтересів України в користь Росії. На тій нараді у Москві був не тільки Кравчук, але і міністер закордонних справ Анатолій Зленко, міністер оборони Віталій Радецький та ще дехто з української державної верхівки і всім їм годі відмовити знання інтересів рідної держави.

Президент Л. Кравчук негайно, після повороту до Києва, з'ясував, що Україна не потребує всіх отих кораблів і що має для своїх потреб досить кораблів військових та торговельних. Додаймо згідно з правдою: Чорноморську фльоту розбудовувано не тільки за існування Совєтського Союзу коштом також України, але й царату від Петра І, перед Переяславським договором, і чимало тих кораблів — перестарілі і мають більш музейну, як практичну вартість. На тій нараді у Москві рішено теж, щоб приділені Росії кораблі не заякорювалися у різних українських портах, а були зосереджені в одному порті, що його Україна винайме Росії, а Росія платитиме за це нафтою і ґазом. Російські моряки роблять в українських портах бешкети, інспіровані Москвою, яка кожний такий спровокований моряками інцидент роздуває з вістрям проти України.

Від двох років товчуться дві справи: ядерної зброї в Україні та Чорноморської фльоти. На цьому місці була вже мова, що Америка не бачить ніякої загрози від Росії, яка має велетенську ядерну зброю, а бачить її в Україні, яка найбільш миролюбна і від самого початку раз-у-раз заявляла, що не має амбіцій бути атомовою державою. І друга найголовніша справа — Чорноморська фльота. Обидві суто престижеві. На тлі відносин в Україні — економічної скрути, відсутности рідної валюти з поважною підбудовою, адміністраційним хаосом, безкарністю, масовим розкраданням державного майна, масовим хабарництвом, розполітикованим партійництвом — на тлі всіх тих лих престижеві справи повинні знаходитися в тіні, ними повинні би займатися романтики.

Діється навпаки: всі ділові, найпотрібніші і найповажніші проблеми перебувають у тіні проблем престижевих. Так само, як ядерні боєголовки до далекосяжних ракет мають для України хіба тільки матеріяльну вартість, бо абсурдом думати про їх воєнне використовування, так само непотрібні Україні важкі лінійні військові кораблі чи літаконосці. Вони є тільки тягарем, бо їхнє утримання коштує великі гроші. Але нашим землякам імпонує, що ось, мовляв, ми, третя у світі наймогутніша атомова держава і одна з найсильніших морських держав. Це не наша вигадка. Сюди приїжджали також деякі високі старшини (в Україні кажуть „офіцери") і вони гордо заявляли, якою то збройною силою розпоряджає Україна. Годі було з ними дискутувати, бо вони не розуміли, що держава без рідної конституції та з отими всіма лихами, що їх вгорі названо, не є сильною, а є такою слабою, що до неї ставиться Захід, як до другорядної країни, яка ще нездужає породовими болями, ходить у стадії побудови.

Уже трохи призабулося, який страшний крик знявся в Україні, коли Боріс Єльцин запропонував Кравчукові, що Росія готова відкупити признані Україні кораблі. Хоча Кравчук не прийняв тієї пропозиції і не підписав ніякого документу, проголошувано його „зрадником". Широкі кола українського суспільства в Україні, разом із партійно-політичними діячами, все ще переходять школу державницького думання і діяння. Останні вибори виявили, що демократичний табір, який повинен бути елітою народу, все ще не склав іспиту зрілости державницького „а-бе-ве". Не слід ремствувати, що Україна дістає „тільки" одну п'яту частину Чорноморської фльоти.

Микола Руденко

САМОВИЯВЛЕННЯ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДУ

II.

І ось дивина: не зважаючи на заклики президента Мєшкова не брати участи в загальноукраїнських виборах, населення Криму у всіх без вийнятку виборчих округах, на відміну від заморочених киян, обрало своїх представників до Верховної Ради України. Спершу гадали, що вибори не відбулися в Ялті й Севастополі, але це виявилося помилкою. Очевидно, кримчани на виборах дотримувалися власних інтересів, але ж вони віддали перевагу законним діям — наперекір тим, до яких кликав Мєшков. Виявилося, вони почули не Мєшкова, а Кравчука: саме він закликав їх виборювати свої права на виборчих дільницях, а не деінде. Доки народ бореться не за допомогою куль та багнетів, а за допомогою виборчих бальотів, міцність держави лише зростає. З цього випливає, що кримчанам невдовзі набриднуть істеричні заклики Мєшкова. Авантюризм властивий лише окремим особам — не народові. Ось чому спокійне, зрівноважене ставлення офіційного Києва до подій у Криму є, на мій погляд, єдиними ліками від розбурханого сепаратизму.

А чи не передчасно ми виявляємо оптимізм? Мабуть, треба раніше розібратися, кого ж ми обрали, а тоді вже радіти чи сумувати. Що ж, це вірно. Та все ж слід сказати, що необрання парляменту — явище набагато сумніше, ніж обрання такого, який нам не подобається за своїм складом. При всіх недоліках вибори були такими демократичними, як, мабуть, ніде в світі: не висунув свого кандидата лише той, хто цього не хотів. Через те їх і виявилося так багато: на 450 місць майже 6,000 кандидатів. А це означає, що склад парляменту майже дзеркально відображатиме склад нашого суспільства. Які ми є в натурі, такий обрали собі парлямент — не кращий і не гірший. Просто іншим сьогодні він не може бути. І той, хто ним не вдоволений, мусить підкоритися долі. А звідси випливає: хто хотів би взяти в руки зброю, сам її відкине геть: проти історичної долі куля безсила. Давно ж бо відомо: найпевнішим засобом стабілізації є вільні, справді демократичні вибори. І які б тут не сталися втрати, вони завжди менші, ніж тоді, коли люди беруться за зброю.

Який ми обрали парлямент — стане ясно лише через півроку, не раніше. Зараз, ми можемо оцінити його лише з боку політичної приналежности новообраних депутатів. Гадаю, це зовнішні ознаки — для нас більше важить особистість, ніж анкетні дані. Та сьогодні ми покищо знаємо особисті якості лише тих депутатів, які обрані вдруге. Їх близько шести десятків — отже далеко не більшість. Загальна маса депутатів нового парляменту розподіляється, можна сказати, троїсто: третина належить до прокомуністичного крила (комуністи, соціялісти, Селянська Партія); третина припадає національно-демократичним силам; третина поміркованому центрові.

Покищо відбуваються зустрічі депутатів нового парляменту, створюються бльоки, тривають знайомства. Робота нібито неофіційна, але найважливіша. Супротивників має зблизити й примирити той очевидний факт, що ніхто з них не проліз до парляменту через чорний хід або через вікно — всі входять через парадні двері, тобто за повною мірою леґітимности. Далеко не другорядним є й те, що чотири п'ятих із них українці, хоч інколи й зрусифіковані. Але ж згадаймо: попередній парлямент мав у своєму складі понад 50 відс. комуністів, а всі найголовніші (можна сказати, доленосні) рішення, які зформували українську незалежну державу, були прийняті цим парляментом. Отож, коли ми виявляємо обережний оптимізм, то, гадаю, він виправданий.

Можна сподіватися, що в новому парляменті значна роля належатиме центрові, до якого ми відносимо політично не заанґажованих депутатів, а також партію влади. До останньої умовно відносять чиновників та колишніх комуністів, котрі сьогодні підтримують Президента Л. Кравчука. Дехто з них у тих чи тих рішеннях часом прихилиться до лівого, часом до правого крила. Але уявімо парлямент у вигляді морського корабля, на якому правий і лівий борти завантажені рівномірно. Коли ж більше пасажирів виявляється на лівому борті, капітан дбає про те, аби відповідна кількість вантажу бодай тимчасово була переміщена на правий. Чи можемо сказати, що тут існує якась небезпека для корабля? Гадаю, тільки таке становище можна назвати стабільним. І це не лише на кораблі, а всюди в природі — отже і в парляменті також. Через те я не підтримую тих, хто бідкається: ой, багато комуністів! Втішимося тим, що в попередньому парляменті їх було значно більше. А також тим, що переважна більшість комуністів — українці.

22-го квітня старий парлямент о 10-ій годині ранку збереться на свою останню сесію. Мабуть, вона матиме прощальний характер і, мабуть, відбудеться не без лірики. Та й справді є нагода сказати не лише критичні, а й схвальні слова на адресу старої Верховної Ради. Бо якби в її роботі все було зле, чи мали б ми сьогодні незалежну Україну?

Тим часом почалося висунення кандидатур на посаду Президента. Оскільки висунення має завершитися за три місяці до виборів Президента України, останній термін на цю вельми відповідальну процедуру — 26-го квітня. Леонід Кучма не запізнився — його вже висунули кандидатом на посаду Президента від Чернігівської области.

Закінчення буде.

Х. В.-Ф.

НАПЕРЕДОДНІ 33-ОЇ КОНВЕНЦІЇ УНС

Коли кілька місяців тому в Ню Йорку — метрополії, яка чванитьсяількома щоденниками, заіснувала проблема, що один із них „Ню Йорк Пост", можуть закрити з уваги на недостатність фондів, то всі почали бити на сполох.

Хоча найстаршому українському щоденникові, столітній старушці „Свободі", така доля не грозить, як запевняють, ті, які цим завідують, то на сполох таки треба бити, бо існує можливість, що „Свобода" може перестати бути щоденником. Зайвим є розписуватись про те, що така доля тепер єдиного у світі українського щоденника була б некорисною для всіх, почавши від її видавця, Українського Народного Союзу, до української громади включно.

Одначе, важливим є дати до зрозуміння тим, які будуть рішати про справи нашого щоденника „Свобода", що поки робитимуть будь-які рішення нехай найперше застановляться над можливостями, як цьому лихові зарадити. А про ці справи можуть рішати тільки представники-делеґати, яких членство УНС кожних чотири роки посилає на конвенцію, щоб вирішувати важливі справи, від яких залежатиме добро та майбутність УНС. Саме вони, ці делеґати, мусять здати собі справу з того, що найголовнішою засадою братської організації є спільна взаємодопомога. І в цьому випадку допомоги потребує газета „Свобода", ця сама газета, з ініціятиви якої тому 100 років постав УНС. Вони мусять застановитись над тим, що вже багато років пройшло від того часу, як застановлялись делеґати над ціною нашої газети. У результаті досьогодні „Свобода" коштує смішні центи, як для членів УНС, так і для нечленів-передплатників, тому й не диво, що виникають фінансові проблеми. Сьогодні цих фінансових проблем довкруги нас багато, бо зростають ціни на все, папір, фарбу, поштову оплату, робітника, — а це якраз ті потрібні засоби для видання щоденника. Тому наші делеґати на 33-ій Конвенції повинні б схвалити відповідні підвишки передплат та усучаснити їх до 1990 років.

Напевно напередодні Конвенції, яка крім поточних справ, ювілейно відзначатиме також і 100-річчя УНС, всі делеґати та керівники УНС матимуть змогу подумати і про те, як зарадити цьому лихові, що в 100-річчя навістило наш щоденник „Свободу". Діло тільки в тому, щоб всі як один делеґат, байдуже чи є він агломовним чи україномовним, здали собі справу, чи справді хочуть вони бути тими, які не оправдають даного їм членами довір'я.

В іншому випадку, ми всі залишимось сиротами та бездомними старцями без долі і роду. Втратимо те, що важкою працею здобули наші попередники, оті заробітчани, які їхали в чужі краї, в „Гамерику", шукати кращої долі. Не зважаючи на те, що більшість з них були малограмотні, вони знали і розуміли важливість писаного рідного слова. Для них це було нерозривне з тим, що залишили там далеко „за водою", в рідному краю, та приналежністю до свого тут на цій гостинній землі, що дала їм притулок і відкрила перед ними можливості. Їм, неграмотним, було куди важче відкласти важко зароблений гріш, ніж нині це приходиться кожному з нас. Усе ж таки вони тоді, коли приходила потреба робити важливі рішення, вміли знаходити пріоритети. Невже ж нині їхні нащадки та послідовники неспроможні зробити це саме?

Видається, що такого бути не може, бо делеґати УНС — це свідомі громадяни, активні члени своєї організації, які знають свої обов'язки. А одним із обов'язків — це взаємодопомога. Це й було девізою постання і розвитку цієї прекрасної симбіози — УНСоюзу і „Свободи", як його речника.

НА МИСТЕЦЬКІ ТЕМИ

Оксана Закидальська

Нова збірка Л. Палій

Нова збірка поезій Ліди Палій, „Сон-Країна", вийшла цього року. Вечір присвячений появі книжки відбувся 18-го лютого ц. р. в Українсько Канадській Мистецькій Фундації в Торонто. Це була також нагода пізнати ближче творчість поетеси. Головним доповідачем на її вечорі був проф. Марко Павлишин, голова відділу славістики при Університеті ім. Монаша в Мельборні, Австралії, який цього року є відвідуючий професор української літератури при Торонтському університеті. „Сон-Країна" видана під спільною фірмою Об'єднання Українських Письменників Слово і Спілки Письменників України; членкою обох організацій є Ліда Палій.

У своєму виступі, проф. Павлишин згадав кілька фактів з біографії Ліди Палій, суттєвих у пізнанні її творчости. Він розповів, що авторка роджена в Україні, працює в Торонто, але часто відвідує Україну і не тільки останніми роками. Її контакти з Україною, а зокрема з літературним життям в Україні, почалося ще в 1960 роках. Її праці часто публікуються в Україні, в збірках, літературних журналах і газетах.

У той сам час, вона бере активну участь в західніх літературних об'єднаннях, є членкою міжнародного ПЕН і Спілки Письменників Канади. Вона організувала вже чотири виступи поетів з України на Міжнародному фестивалі авторів, який відбувається щороку в Торонто, і подбала, щоб в той час були видані їх твори англійською мовою. За професією Ліда Палій мистець, а за зацікавленнями і студіями — антрополог і археолог.

Проф. Павлишин звернув увагу на це, що Ліда Палій живе між двома смугами — Схід і Захід. Називаючи збірку „дуже українською" він додав, що навіть обкладинка, колаж особистих рефлексій України, це оголошує. Але ця Україна — зроблена поетом. Хоч авторка добре знає Україну, часто там буває, спостерігала її оком мистця і антрополога, все ж таки справжня Україна є там тільки в деяких подіях. Вона тільки малою частиною „Сон-Країни".

„Це є твір уяви, суб'єкт самого автора, це мрія, це те що далеке, бажане і недосягнене. Це є дитя творчої фантазії, туги і меланхолії" — завважив проф. Павлишин. Він звернув увагу на те що, хоч Л. Палій описувала екзотичні місця, які вона відвідувала в попередніх її творах, там також була та фантазія і меланхолія. Вона всюди шукає і цей процес відкривання нових предметів — це суб'єктивні мандрівки, відкриття самого автора.

Тому, що Ліда Палій прийшла до творчого слова через образотворче мистецтво, знаходимо в її працях „вишукану образність". Типове також для всієї її творчости є це, „що через археологію і антропологію всю ди зустрічаємо її пристрасне зацікавлення 'чужим'. Через те і пізнання себе", — додав він.

„Чому захочеться вам прочитати збірку до кінця, а опісля ще раз прочитати? Тому, що в цій збірці ми стрінемо майстра поетичної картини, майстра, який зображає бачене поновому, оригінально. У віршах стрінемо несподівано свіжі і нові образи нібито знайомих речей. Це лірика баченого і відчутого. Це поезія почувань, а не реторики. Вірші хочеться ще раз читати, щоб відчути цей 'замах' ліричного. Голос авторки не старається сподобатися критикам, оголосити про себе, про приналежність до якогось тренду. Це поезія строгого, невимушеного, природного і дуже цікавого голосу", — закінчив проф. Павлишин.

Хоч проф. Павлишин у своєму виступі цитував із збірки авторки, щоб подати приклади для своєї аналізи, присутні на вечорі, яких було коло 70, мали нагоду в додатку почути вірші майстерно прочитані рецитаторкою на телевізійнім фільмі „Дивовижні птиці". Цей 40-хвилинний фільм був знятий в Києві на весні минулого року, коли Л. Палій відвідувала Україну. Це художній фільм, де читання віршів авторки відбувається на тлі гарних кадрів — красвидів, птахів — переплетених розмовою із самою авторкою. Вона говорить про свою творчість, а зокрема, про вплив підсвідомости.

(Закінчення на стор. 3)

КОМУНІСТИЧНА ПІВНІЧНА Корея, яка вже довгий час перебуває в умовах міжнародної ізоляції, бере на себе озброєння і вишкіл найкращих формацій камбоджійської армії. Мова йде про дві дивізії королівської гвардії Камбоджі, які налічують у своєму складі 10,000 вояків. Відповідну угоду підписали вищі чини камбоджійської армії під час переговорів з північнокорейським генералітетом у Пйонґянґу в кінці березня цього року.

Петро Грицак

ПРОБЛЕМИ УКРАЇНСЬКОЇ ДЕРЖАВНОСТИ В ГАЛИЧИНІ У 1919 РОЦІ

Якраз тепер, у квітні і травні 1994 року, проходить 75-та річниця початку кінця української державности в Галичині, яка зродилася після перебрання влади в Галичині 1-го листопада 1918 року. Часто чуємо критичні голоси, що брак єдности серед народу та помилки тодішніх політичних провідників були причиною тих трагічних для нашого народу подій. Згадаймо хочби популярну пісню з тих часів „Чи ви хлопці спали, чи ви в карти грали, що ви Україну полякам віддали". Але треба тут таки, з ретроспекту, підкреслити позитивні моменти тих подій, як рівно ж об'єктивні причини, які були поза нашою контролею, але мали рішальний вплив на розвиток тих подій.

Були це економічна бльокада Галичини та дипломатична ізоляція.

Сама Галичина була в 1919 році в запіллі австроугорської армії, де були великі склади зброї та всякого військового майна, без якого жадна модерна армія не може обійтися під час довшої кампанії. На жаль, втрата Перемишля зараз у перших днях листопада 1918 року, та необдумана, передчасна евакуація самого Львова два тижні пізніше, головно через брак ефективної військової організації та рішучости серед українців, довели до великої втрати всякого військового майна. Наступна бльокада Галичини унеможливила доставу до воюючої Української Галицької Армії амуніції та інших важних матеріялів. А тут саме через брак амуніції прийшло до початкового заламання українського фронту проти поляків, невдачі Чортківської Офензиви та відступу за Збруч.

На зовнішньому політичному фронті мала тоді великий успіх польська акція дезінформації, що представляла українців, як горлорізів-дикунів, германофілів та властиво большевиків. Тут слід згадати вишколені у Франції дивізії Юзефа Галлера, які, замість бути вжиті проти большевиків, якраз були кинені, щоб завдати смертельний удар Українській Галицькій Армії. У той сам час, як Армія Галлера могла вільно організуватися, велике число українських полонених у Італії мусіли ще довго чекати на свою репатріяцію. Виглядає рівно ж, що це були польські інтриґи, які спонукали румунів, у критичний для українців час, заняти Покуття та Коломию, щоб унеможливити Українській Галицькій Армії організований відступ за Збруч. Цей відступ таки відбувся, але при великій втраті всякого військового майна.

Серед переможців з Антанти, що якраз тоді в Версалі збиралися (1918—1919 р.), щоб наново переділити Европу, один тільки Лойд Джордж мав деякі симпатії до „менших" народів, до яких тоді також зараховувано українців Галичини. Він саме радив полякам не набирати забагато меншин (поляки настоювали на своїх кордонах із 1772 року). Тут, правда, виглядає, що польський народ сьогодні змінив дещо свою думку щодо України, після дуже неприємних переживань останніх 50-ти років („мудрий поляк по шкоді", каже приповідка).

Серед позитивних моментів з тих часів, належить згадати успішне перебрання влади в Галичині, яку збирався саме передати полякам добровільно тодішній австрійський намісник Галичини. Це може бути причиною оправданої гордости серед галичан-українців. Поляки прямо не могли повірити, що це потрапили українці самі перевести, та воліли в тому бачити якусь нову „інтриґу". До позитивів належить також сама організація та постава Української Галицької Армії, а головно зразкове наставлення до своїх обов'язків та ентузіязм серед українського рядового вояцтва. Військо як тільки мало подостатком амуніції, дуже добре билося. Спеціяльно, мабуть, вславилася українська артилерія. Найважливішим, одначе, є сам факт, що тим разом українці виступили активно на міжнародній арені, та спромоглися стати новим „історичним народом", хоч тим разом на відносно короткий час.

Була це свого роду генеральна проба перед самим головним виступом на сцені світової історії. Тут слід підкреслити, що інші народи, що якраз тоді були у стадії свого визволення із царського ярма (фінці, литовці, латиші, естонці) мали значну політичну та матеріяльну зовнішню допомогу. Українці не тільки не мали ні від кого жадної допомоги, але ще мусіли боротися перед поляками та румунами, як також із неприхильними нам потягненнями Антанти, яка потрапила цілком ізолювати українців політично, через свої польонофільські та русофільські потягнення.

Наслідки такого наставлення бачимо сьогодні в розвитку подій у колишній Юґославії. Так виглядає, що навіть найбільш маркантні, ґеноцидні злочини сербів не знайшли дотепер своєї правильної оцінки та осудження, через традиційне політичне наставлення деяких великодержав. У боротьбі на життя і смерть, що мала місце тому 75 років у Галичині, ніхто не міг закинути українській стороні якихось незаконних виступів проти неукраїнського населення. Але, „Тухоля, Домб'є, і Цересть, Домброва і Бриґідки", як співається у популярній тоді пісні, як також Пикуличі під Перемишлем, є свідками жорстокої розправи тодішніх переможців із українцями Галичини, які, однак, далеко не дорівнюють теперішнім балканським „пописам".

„Хоч для Галичини війна в 1918—1919 роках була властиво громадянською війною, це слід підкреслити як позитивний факт: відсутність із тим пов'язаних ексцесів по українській стороні. Реасумуючи це все, можна сказати, що українці Галичини, в умовинах психологічної війни, що не перебирала засобами та з тим полученої цілковитої політичної ізоляції й економічної бльокади, показали свою здібність до самостійного життя. Прямо тяжко повірити, що це все мало місце якраз 100 років після того, як у Перемишлі створився перший в західній Україні центр українського культурного та політичного відродження, під проводом єпископа Снігурського та біля 570 років після того, як польський король Казимир (званий поляками „Великий") зайняв Галичину в 1349 році.

Дітройтська...

(Закінчення зі стор. 1)

нів, об'єднаних у 18-ох відділах, які творять Окружний Комітет. Під цю пору головою Округи є д-р Олександер Серафин. У минулому в проводі Округи були між іншими такі визначні союзовці, як Володимир Дідик, Володимир Папіж та Роман Татарський. Найстарший Відділ Округи — це 175-ий, секретарем якого був поверх 30 років Ярослав Базюк. Одним з найважніших обов'язків секретарів відділів є приєднування нових членів. В Окрузі є особи, які часто були першунами в організації нових членів не лише у цій Окрузі, але і і загальному точкуванні, як д-р Атанас Слюсарчук та декілька інших. Округа кожного року організовує семинарі для секретарів, літню зустріч активу на оселі „Діброва" та помагає і організовує імпрези для мистецьких одиниць з України, які спроваджує головна управа УНС для виступів в Америці. Особливо у минулому УНСоюз був одним з головних рушіїв організованого життя в Америці.

Цього року з нагоди 100-літнього ювілею УНСоюзу, 100-ліття щоденника „Свобода", 60-ліття „Українського Тижневика" і 40-ліття журналу „Веселка" Округа рішила відзначити ці події бенкетом. Бенкет відбудеться у недію, 22-го травня ц. р., о год. 4-ій по полудні у приміщенні Українського Культурного Центру у Воррені. На головного промовця запрошено видатного союзового діяча, педагога і журналіста д-р Мирона Куропася з Чикаго. Мистецьку частину виповнить ансамбль „Обереги". Перед, під час і після бенкету у тому самому будинку буде виставка пам'яток із заснування, організації і праці УНСоюзу продовж минулих 100 років.

Членами Ювілейного комітету є цьогорічна Управа Округи в особах: голова — д-р Олександер Серафин, і члени: Ярослав Базюк, Осип Бігун, Стелла Федик, Дмитро Кошильовський, Роман Куропась, Роман Лазарчук, Уляна Марущак, Йосиф Постоловський, Ірина Прийма, Юрій Руб, д-р Атанас Слюсарчук, Зенон Василькевич, Стефан Віхар і Петро Залуга.

Комітет докладає всіх зусиль, щоби ювілейні відзначення у Дітройті випали якнайкраще і гідно. Квитки на бенкет у ціні 25 дол. можна набувати у членів комітету, галерії ЕКО і українських кредитівках.

Нова...

(Закінчення зі стор. 2)

Л. Палій

На фільмі також показано вечір, який був присвячений Ліді Палій у Спілці Письменників України в Києві.

„Сон-Країна" це вже п'ятий виданий твір Ліди Палій.

ВИСТУП Д-РА Є. ФЕДОРЕНКА В НЮАРКУ

Нюарк, Н. Дж. — Приятелі Руху Північного Ню Джерзі запрошують українське громадянство Нюарку і околиці на доповідь д-ра Євгена Федоренка, голови Шкільної Ради в ЗСА. Тема доповіді: „Проблеми освіти в Україні і діяспора". Зустріч відбудеться в п'ятницю, 22-го квітня ц. р., о год. 7.30 вечора в залі церкви св. Івана Хрестителя в Нюарку.

Цирк загостив до пластового юнацтва

Кожного року традиційна новацька костюмівка в Ню Йорку проходить під іншою темою та інша казка становить її зміст. Цим разом вона відбулася в неділю, 13-го березня, у великій залі Народного Дому, а її темою була гостина цирку. Відповідну до цієї теми розповідь-казку уложила ст. пл. Дарія Юрчук, яка також її читала, пристосовуючи зміст до дії, що проходила в розповіді. Тут треба було розвеселити казкового царевича Ясне-сонечко, що сумував у палаті і втратив свою усмішку, а з тим навіяв на землю темноту. Саме це завдання мали поодинокі групи новацтва, що представляли різних звірів та інших учасників циркової програми як вершників, балерин, акробатів, силачів і паяців. Кожна із цих груп виступала у відповідних до своїх завдань строях під проводом цирк-майстра ст. пл. Тараса Ференцевича і своїми штучками звеселяли не тільки казкового царевича, але й цілу публіку, що приглядалася до виведення програми.

На закінчення усі виконавці зібралися у спільній дефіляді, що саме і дала враження повного цирку.

Костюмівку відкрив станичний Пластової Станиці в Ню Йорку пл. сен. Володимир Корнага, що вміло прийняв надану йому ролю царя. Він привітав присутніх на залі колишніх станичних, а також голову Крайової Пластової Старшини пл. сен. Юрія Савицького і Добродія Пласту Стефанію Косович.

Після закінчення програми юначки із 2-го Куреня УПЮ-ок забавляли присутніх дітей, яких зібралося багато, не лише із рядів новацтва, але і менших віком, майбутніх новаків і новачок, які прийшли на цю костюмівку зі своїми батьками, а також бабунями та дідусями. Шкода, що їх не було надто багато, бо загальна байдужість до імпрез для українських дітей щораз частіше впливає на

Учасники новацької костюмівки зі своїми виховниками (в останньому ряді)

успіх таких зусиль виховників молодечих організацій. А тим разом треба особливо підкреслити, що ціла підготовка, організація і проведення цієї костюмової забави лежали в руках молодих виховників, які всеціло взяли на себе тягар цієї імпрези та вив'язалися із своїх обов'язків справді взірцево. У чепурно виданій молодими виховниками програмці читаємо, що костюмівка відбулася під керівництвом гніздових в Ню Йорку, а це ст. пл. Лідії Гной і ст. пл. Колі Савицького, хореографію вивчили дітей ст. пл. Д. Юрчук і пл. юн. Кая Баранецька, прегарні відповідні декорації, що давали враження справжнього цирку, виконали ст. пл. К. Савицький, Т. Ференцевич та їхні помічники — братчики і сестрички. Навіть буфет, що досі завжди стояв у заряді пань із Пласт приюту, перебрали цим разом старші пластунки під проводом ст. пл. Ярини Ференцевич при помочі трьох матерів-пластунок, а це пл. сен. Мири Ганкевич, Олі Стасюк і Орисі Дмитрик.

Паяцики із роїв „Вовків" та „Лисів" у танці під керівництвом М. Турчана і Н. Кулинич.

Фото Я. і Т. Ференцевичів

В льотерії та вивінуванні буфету допомогли нюйоркські українські підприємці, до яких також звернулися з проханням про поміч молоді організатори.

Приглядаючись цій костюмовій забаві, радості дітвори та захопленні малятами старших глядачів, насувалося настирливе питання чи ці старші зуміли належно оцінити зусилля цілої групи молодих новацьких виховників, що з такою відданістю працюють для добра молодших за себе українських дітей, а передусім для того, щоб втримати їх при українській молодечій організації і при нашій спільноті взагалі.

Здається, що старші, в першу чергу батьки, недооцінюють того, уважаючи тих молодих виховників за свого роду „бейбіситтерів", а нічого більше. На жаль, ця байдужість заражує навіть відповідальних за працю з дітворою осіб. Це завважили ми, коли ніяк не можна було зацікавити імпрезою навіть редакторку дитячого українського журналу.

О. Кузьмович

Діяльність студентської громади в Иллинойському університеті

Цього академічного року Українська Студентська Громада в Иллинойському університеті в Урбана-Шампейн почала нові свіжі проєкти своєї діяльности, вступаючи у друге півстоліття свого життя.

24-го лютого ц.р. заходами проф. Дмитра Штогрина зібралась більша частина студентів українського походження в числі 49, щоб провести вибори нових керівних органів і намітити реальний плян праці УСГ на 1994-95 роки. На цих Загальних зборах перший раз в історії УСГ брали участь нові члени з України, які, отримавши стипендії, відвідують підвищені курси у відділі економіки.

Нарадами зборів проводив проф. Штогрин, подаючи короткий історичний огляд праці УСГ від ранніх 1950-их років. За його словами до цього часу закінчило студії в Иллинойському університеті понад 300 українців; більшість з них були активними членами УСГ та пильними студентами курсів української мови, літератури й історії, які ведуться в цій вищій школі від 1960-их років.

Після дискусії та критики діяльности минулорічної управи, Загальні збори за статутом вибрали нові керівні органи. Головою була вибрана тайним голосуванням студентка архітектурри і пластунка, Калина Процик, дочка відомої в Чикаго родини лікарів, д-рів Юрія та Марії Ліди Проциків, діяльних в УЛТПА й інших професійних й українських громадських організаціях. Заступником голови вибрано Маркіяна Самицю, студента торговельної адміністрації. Діловодство секретаря обняв Роберт Чура, студент слов'янознавства, а касиром є Григорій Вовкун, студент загальних наук. На пропозиції проф. Штогрина збори запросили також проф. Наталю Лончину бути академічним дорадником УСГ.

У плянах праці намічено приєднати якнайбільше число членів, посилити зацікавлення серед членства курсами українознавства в Иллинойському університеті та подібними курсами у вищих школах України, зорганізувати і систематично проводити тижневий „стіл" української мови, відновити імпрези української культури на кемпусі, активно співпрацювати з Міжнародною студентською організацією в Иллинойському університеті та Українською Науково-Дослідною Програмою, стимулювати активність СУСТА, якщо він ще існує, і робити заходи, щоб українські організації, зокрема економічні установи чикагської метрополії збудували український гуртожиток у головному кемпусі цієї школи.

Деякі з намічених плянів нововибрана Управа вже почала проводити в життя. Напередодні Великодніх свят за новим стилем в університетському Музеї світової спадщини влаштовано виставку старанно дібраних експонатів українського народного мистецтва. Знову 20-го березня зорганізовано майстерню писання українських писанок, якою проводила відома мисткиня з Чикаго Віра Самиця; ця культурна імпреза вже від років є атракцією для багатьох студентів і професорів та їхніх родин головного кемпусу університету. На черзі у плянах УСГ стоять заходи про виступ одного з професорів з ЗСА чи Канади з лекцією з української проблематики для університетської публіки в Урбана-Шампейн.

Р.Ч.

З гордістю відсвяткували роковини Т. Шевченка

Кожного року українська громада зорганізована при Українсько-Американському Клюбі в місті Томс Рівер, Н. Дж., обходить річницю з дня народження Тараса Шевченка.

Звичайно святкування відбувалися в залі Міського уряду. Але цього року — велика зміна, свято відбулося в залі новозбудованого центру при парафії української католицької церкви св. Стефана.

Із цеї будівлі українська громада в Томс Рівер є дуже горда. Після довгої та жертвенної праці всієї громади під проводом о. Романа Дубицького збудували дуже гарний будинок, викінчений при кінці 1993 року.

Тож перший раз в житті громади та перший раз в новому будинку відбулося 12-го березня свято роковин Т. Шевченка, гейби сповнились його слова „В своїй хаті, своя правда".

Свято започаткував відспіванням „Заповіту" хор з участю всіх учасників. Коротке слово-привіт від парафії св. Стефана виголосив Петро Грицак. Короткий життєпис Т. Шевченка відчитав Богдан Бортник українською мовою, а англійською Євген Сагаш. Ведення святом перебрали найновіші еміґранти з України Оля Харів та Слава Мокрик. Поему Шевченка „Миколі Маркевичу" відчитала Ольга Грицак. „Мені тринадцятий минало" задеклямувала Вікторія Кушнірова. Хор знова пописався відспіванням „Думи мої, думи мої". „Мені однаково" в англійській мові продеклямувала Тереса Ґабрієл. І знову хор відспівав з поеми „Причинна" „Реве та стогне Дніпр широкий". „Подражаніє Ісаї", глава XXXV, відчитав Іван Ільків. Знов хор відспівав народну пісню „Де згода в сімействі". Коротке слово „Вплив Тараса Шевченка та його творів на українську націю" відчитав англійською мовою Є. Сагаш. Відспіванням хором та публікою національного гимну „Ще не вмерла Україна" закінчено святкування.

Декорацію сцени виконали Анна та Михайло Стоцькі.

Степан Ільків

У пам'ять моєї найдорожчої коханої дружини **ІРОЧКИ**

складаю на УКРАЇНСЬКИЙ МУЗЕЙ в Ню Йорку (тривалий фонд) $20,000 (двадцять тисяч) долярів.

ВІЧНА ЇЙ ПАМ'ЯТЬ!

Інж. ЄВГЕН МЕЛЬНИК

В пам'ять **МИКОЛИ МАРТИНЮКА**

на ФОНД ДІТЕЙ ЧОРНОБИЛЯ подаємо додаткову листу жертводавців, яких пропущено в попередній листі не з нашої вини:

Оля Мартинюк	50
д-р Андрій Турчин	50
Юрко Турчин	25
д-р Олег Кудрик	50

Просимо вибачення.

Зеновія з родиною.

У П'ЯТУ СУМНУ РІЧНИЦЮ відходу у вічність нашого дорогого МУЖА, БАТЬКА І ДІДУСЯ

СВ. П.

ІЛЬКА ЩУПЛЯКА

та ВІСІМНАДЦЯТУ СУМНУ РІЧНИЦЮ відходу у вічність нашого дорогого СИНА І БРАТА

СВ. П.

ІВАНА ПЕТРА ЩУПЛЯКА

буде відслужена

СЛУЖБА БОЖА

в церкві святого Йосафата 26-го травня о год. 7-ій ранку, в Стювард, Фльорида.

ПАНАХИДА буде відслужена 26-го травня в церкві св. Петра і Павла в Джерзі Сіті, Н.Дж.

Про молитви за душі покійних просять
дружина — МАРУСЯ
сини і
брати — РОМАН І ВОЛОДЯ ЩУДЛЯКИ з родинами.

В СЬОМУ НЕВИМОВНО БОЛЮЧУ РІЧНИЦЮ відходу у вічність нашого найдорожчого й незабутнього МУЖА, БАТЬКА І ДІДУНЯ

СЛ. П.

ІНЖ.

АТАНАСА МИХАЙЛА МІЛЯНИЧА

ЗАУПОКІЙНІ СВЯТІ ЛІТУРГІЇ

будуть відправлені 30-го квітня 1994 р.

у Львові в катедрі св. Юра;
в Ню Йорку в церкві св. Юра;
в Нюарку в церкві св. Івана Хрестителя;
в Римі в соборі св. Софії;
та в церкві Жировицької Божої Матері — Сергія і Вакха;
в Куритибі, Бразилія, в катедральній церкві;
в Англії в церкві Ню Міллс;
у Вотерфорд, Конн. в церкві св. Йосифа.

Про молитви за спокій душі просять
дружина,
діти,
внуки і
родина

Ділимося сумною вісткою, що в середу 20-го квітня 1994 р. упокоїлася в Бозі наша найдорожча МАМА, БАБУСЯ, ПРАБАБУСЯ І СЕСТРА

СВ. П.

АННА БАЧИНСЬКА з дому КОСМИНА

вдова по пок. проф. Евгенові Бачинському

нар. 8-го червня 1900 р. в Черчу, пов. Рогатин, Україна

ПОХОРОН в понеділок 25-го квітня в Монтреалі, Канада.

В глибокому смутку:
доньки — ЛІДІЯ ТИЦЬКА з мужем РОМАНОМ
— МАРТА ГРИГОРІЇВ з мужем ВОЛОДИМИРОМ
сини — ЯРЕМА з дружиною ВАРКОЮ
— МИРОН з дружиною ЯРОСЛАВОЮ
внуки — ІГОР БАЧИНСЬКИЙ з дружиною МАРІЙКОЮ та синами ТАРАСОМ і ОЛЕГОМ
— ОКСАНА БАЧИНСЬКА СУСС з мужем ТЕДОМ та дітьми ОЛЕКСАНДРОМ, ВЕРОНІКОЮ і ПЕТРОМ
— ОРЕСТА ТИЦЬКА СЕМЕНЮК з доньками ЛАРОЮ і БІЯНКОЮ
— АДРІЯН, МАРКІЯН та ЮЛІЯН ТИЦЬКІ
— ТАНЯ І ЛЕВКО ГРИГОРІЇВ
— ЯРЕМА АНДРІЙ БАЧИНСЬКИЙ
— РОМА, АНДРІЙ та НАТАЛКА БАЧИНСЬКІ
сестра — ПАРАСКЕВІЯ БУРАЧОК в Україні
Близька і дальша родина в Канаді, Америці та в Україні.

В ПЕРШУ СУМНУ І БОЛЮЧУ РІЧНИЦЮ смерти нашого найдорожчого ЧОЛОВІКА, БАТЬКА, ДІДУСЯ І ПРАДІДУСЯ

бл. п.

ПЕТРА ЖИДОВСЬКОГО

буде відправлена

СЛУЖБА БОЖА

в понеділок 2-го травня 1994 р. о год. 8-ій ранку в католицькій церкві св. Луки, Coconut Creek, Fl.

Про молитви за спокій душі покійного, просить
дружина — АННА,
діти та
внуки.

Виставка народної вишивки і писанки 101-го Відділу СУА в Чикаґо

У Чикаго, 4-го — 6-го березня 1994 року, відбулася мистецька виставка народної вишивки і писанки. Спонсором цієї виставки був 101-ий Відділ Союзу Українок Америки. Заступниця голови Наталка Мицик привітала гостей о годині 7:30 вечора та передала слово Оленці Матвишин, культурній референтці, котра подала короткий нарис творчости мисткинь — Мирослави Кот з України та Віри Самиці з Чикаго.

Мирослава Кот, заслужена мистиня України, змалечку почала займатися вишивками під впливом матері. Вона постійно вчила математику, аж у пізнішім віці активно зайнялася вишивкою. У 1991 році у Львові, в Педагогічному Інституті, зорганізовано катедру методики та історії народних художніх промислів. Разом із членами катедри М. Кот продовжує традиції народної вишивки. Мирослава Кот є членом Спілки Майстрів Народного Мистецтва України та учасником багатьох виставок. Її твори зберігаються у численних музеях України. Мисткиня працює майже в усіх жанрах вишивки, створює оригінальні чоловічі сорочки, жіночі блюзки, серветки, рушники. Тут, в Америці, це її перша виставка.

Вишивані рушники і сорочки Мирослави Кот

Струсьові писанки Віри Самиці

Друга мисткиня — це Віра Самиця, член 101-го Відділу Союзу Українок, майстер пера і писанки.

Віра почала писати писанки вже в дорослому віці, вона осягнула високий рівень мистецтва і вже давно знана в українських та американських колах як талановитий мистець писанок. Вона навчилася писати писанки від своєї мами, Юстини Нагорняк, яка створювала пречудові писанки. Мисткиня швидко виробила свій власний художній стиль.

Протягом вже 22 років Віра поширює мистецтво писанок і українську культуру не тільки між українцями, але теж між чужинцями. Віра влаштувала виставки та покази виконання писанок, провадила курси писанкарства у багатьох школах, університетах, музеях, бібліотеках, крамницях і т. д. Про її талант появлялися великі статті в американській та українській пресі, репортажі на телевізійних програмах.

Численні гості, які відвідали виставку протягом цих трьох днів, побачили цікаве оформлення народних творів. Сорочки були розвішені на деревяних рамках, високо. Над ними по боках висіли рушники з даного району, а внизу розміщені були серветки, на яких пишалися пухнасті вишивані подушки. Дерев'яні рамки розділювали райони України, тут були вишивки з Київщини, Гуцульщини, Бойківщини, Івано-Франківщини і Львівщини. Писанки виложені були на тлі вишивок, їх розділено згідно з фарбами та розмірами. Тут було показано техніку воску і кістки. В одним кутку стояли величезні струсьові яйця, які були писані Вірою, та продавалися за п'ятсот долярів кожне.

Ця виставка була доброю нагодою перед Великоднем оглянути та набути чудові мистецькі вишивки та писанки.

Христина Таран

ЗАГОСТРИВСЯ КОНФЛІКТ між президентом Польщі Лєхом Валенсою і правляючою парляментарною коаліцією. Л. Валенса заявив, що розпустить парлямент, якщо депутати приймуть поправки до конституції, обмежуючи ними президентські прерогативи. „Я готовий стати перед Державним трибуналом, однак не дозволю парляментові діяти проти конституції", запевнив польський президент. У відповідь на це спікер сейму (нижня палата парляменту) звинуватив Л. Валенсу у спробі здійснити державний переворот.

В ТУРЕЦЬКОМУ РАЙОНІ Гак'ярі, на кордоні з Іраком, за шість останніх днів армійські формації знищили 57 бойовиків Курдської робітничої партії. Сатмбульська газета „Міллієт" повідомляє, що на боці турецьких військ воюють проти своїх братів підрозділи Демократичної партії Курдистану на чолі з її лідером Масудом Барзані. Протягом 10 років Курдська робітнича партія веде збройну боротьбу проти влади, домагаючись автономії для курдів на сході Туреччини. В останній час турецький уряд має намір силою придушити діяльність цієї партії. Від початку цього року турки вже застрілили 800 бойовиків КРП.

БЕЗ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ І КНИЖКИ НЕ БУДЕ УКРАЇНСЬКОЇ ДИТИНИ!

ВІДІЙШЛИ ВІД НАС

МАРІЯ ЛАХМАН, членка УНС Відд. ч. 49 Т-ва св. арх. Михаїла в Торонто, Канада, померла 19-го вересня 1993 р. на 85-му році життя. Покійна народилася в 1908 р. в Україні і стала членкою УНСоюзу в 1959 році. Залишила в смутку доньку Софію з чоловіком Василем Причина та похресницю Ірену Кудрач, сестрінка Павла Сидія з родиною. Рідня, приятелі і союзова громада відпровадили покійну на вічний спочинок, дня 22-го вересня 1993 р. на Park Lawn Cemetery в Торонто, Канада.

ВІЧНА ЇЙ ПАМ'ЯТЬ!

Секретар

ПЕТРО ФУТА, член УНСоюзу Відд. ч. 49 Б-ва св. арх. Михаїла в Торонто, Канада, помер 13-го вересня 1993 р. на 90-му році життя. Покійний народився в 1903 році в Городниці, Зах. Україна і став членом УНС в 1959 році. Залишив в смутку сестрінки: Марію Кімен і Стеллю Овенс з родинами. Рідня, приятелі і союзова громада відпровадили покійну на вічний спочинок, дня 15-го вересня 1993 р. на Mt. Hope Cemetery, Торонто, Канада.

ВІЧНА ЙОМУ ПАМ'ЯТЬ!

Секретар

ОРЕСТ М. КРАВС, член УНС Відд. ч. 39 Т-ва „Українська Січ" в Сиракюзах, Н. Й., помер 23-го листопада 1993 р. на 56-му році життя. Покійний народився в 1937 році в Любачеві в Україні і став членом УНСоюзу в 1970 році. Залишив в смутку дружину Оксану; доньок — Таню й Анізу; маму - Анастасію; брата — Юрія з дружиною Неонілею та дітьми — Романом, Адріяном; тестя — Сильвестра Пігуляка; братову — Марту; шваґрову — Оленку Топорович з дітьми — Тарасом, Маркіяном, Роксоляною і Данилом. Рідня, приятелі і союзова громада відпровадили покійного на вічний спочинок, дня 26-го листопада 1993 р. на цвинтарі св. Петра і Павла в Пармі, Огайо.

ВІЧНА ЙОМУ ПАМ'ЯТЬ!

Управа

МАРІЯ САВУЩАК член УНС Відд. 293-го в Брукліні, Н.Й. померла 10-го жовтня 1993 року на 89-му році життя. Нар. 1904 року в Україні. Членом УНС стала 1949 року. Залишила у смутку дочку Оксану, внуків і правнуків. Похорон відбувся 13-го жовтня 1993 року на цвинтарі Мт. Олівет в Квінсі, Н.Й.

Вічна Їй Пам'ять!

Роман Форостина, секр.

МИКОЛА КРИВАЧУК член УНС Відд. 157-го Т-ва ім. св. Арх. Михаїла в Чикаґо, Ілл. помер 15-го жовтня 1993 року на 71-му році життя. Нар. 18-го серпня 1922 року в Коломиї, Україна. Членом УНС став 1963 року. Залишив у смутку дружину Катерину, сестру на Україні Катерину Паньків, доньки: Ірену Козак з мужем Орестом, Марійку Дудич з мужем Петром, Стефанію Мроз з мужем Ґленом; внуків: Христину, Наталку, Адріяну і Оксану Козак; Андрійка і Петруся Дудич; правнука Ніколаса Дудич. Похорон відбувся 18-го жовтня 1993 року на цвинтарі св. Миколая в Чикаґо, Ілл.

Вічна Йому Пам'ять!

В. Матичак, секр.

ПЕТРО НАМІСНЯК член УНС Відд. 38-го Т-во св. Михаїла в Обирн, Н.Й. помер 17-го вересня 1993 року на 91-му році життя. Нар. 12-го липня 1902 року в Обирн, Н.Й. Членом УНС став 1941 року. Залишив у смутку дружину Естер, сина Едварда і дочку Марію. Похорон відбувся 21-го вересня 1993 року на цвинтарі св. Йосифа в Обирн, Н.Й.

Вічна Йому Пам'ять!

Едвард Ґузиляк, секр.

МИХАЙЛО БАРИЧКО член УНС Відд. 171-го в Джерзі Сиі, Н. Дж. помер 27-го жовтня 1993 року на 75-му році життя. Нар. 24-го вересня 1918 року в Джерзі Сиі, Н.Дж. Членом УНС став 1937 року. Залишив у смутку дружину Марію, сина Ричарда, дочку Варвару Велі, 4 внуків і одного правнука. Похорон відбувся 30-го жовтня 1993 року на цвинтарі Святого Хреста в Норт Арлінґтоні, Н.Дж.

Вічна Йому Пам'ять!

Секретар

ВАЖНА ІНФОРМАЦІЯ
про оголошення у „Свободі" й „Українському Тижневику" (The Ukrainian Weekly)

З огляду на це, що деякі установи, підприємства чи приватні особи присилають оголошення на невідповідну адресу, буває спізнене поміщення тексту, що спричинює нарікання.

Пригадуємо, що оголошення приймає виключно АДМІНІСТРАЦІЯ ВИДАВНИЦТВА. Всю кореспонденцію і прохання про інформації просимо скеровувати до МАРІЇ ШЕПАРОВИЧ, керівника Відділу оголошень.

Адміністрація „Свободи"